

Sagen sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Gustav Rasmusen): Ved Danmarks Ratifikation af De Forenede Nationers Pagt den 11. September 1945 blev Statutten for De Forenede Nationers Domstol samtidig ratificeret, idet Statutten ifølge Pagtens Artikel 92 udgør en integrerende Del af Pagten.

For saa vidt angaar en enkelt Artikel i Statutten, Artikel 36, gør der sig et særligt Forhold gældende.

Artikel 36, Stk. 1, udtaler, at Domstolens Myndighedsomraade udstrækker sig til alle Sager, som Parterne forelægger den, saavel som til alle de Tilfælde, hvorom der særligt er truffet Bestemmelse i De Forenede Nationers Pagt eller i de gældende Traktater og Konventioner. Der kræves saaledes i visse Tilfælde afsluttet en særlig Overenskomst mellem Parterne, for at Domstolen kan blive kompetent til at afgøre Sagen. Dette første Stykke i Artiklen blev ratificeret samtidig med De Forenede Nationers Pagt og giver derfor ikke nu Anledning til ny Drøftelse.

Anderledes forholder det sig med Artikel 36, Stk. 2, der udtaler, at de Stater, der er Deltagere i nærværende Statut, naar som helst kan erklære, at de i Forhold til enhver anden Stat, som antager den samme Forpligtelse, anerkender Domstolens Domsmyndighed i en Række nærmere angivne Retstvister som bindende *ipso facto* og uden særlig Overenskomst.

Disse Retstvister findes angivet paa Side 3 i Forslaget til Rigsdagsbeslutningen og angaar:

- a. Fortolkningen af en Traktat.
- b. Ethvert Spørgsmaal, som angaar mellemfolkelig Ret.
- c. Tilstedeværelsen af enhver Kendsgerning, som, hvis den forelaa, vilde udgøre et Brud paa en mellemfolkelig Forpligtelse, og endelig
- d. Arten og Omfanget af den Erstatning, som bør ydes paa Grund af et Brud paa nogen mellemfolkelig Forpligtelse.

Som det fremgaar af Ordlyden af Stk. 2, er der her Tale om en Erklæring, som det staaer Statuttens Deltagere frit for at afgive. Artikel 36, Stk. 2, er derfor ogsaa blevet kaldt for den fakultative eller valgfri Bestemmelse i Statutten for den mellemfolkelige Domstol.

En tilsvarende Bestemmelse fandtes i den tidligere Statut for den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje, der var oprettet i Henhold til Folkeforbundspagtens

Artikel 14. Det foreliggende Forslag er derfor en naturlig Konsekvens af det Standpunkt, Rigsdagen tidligere har indtaget, dels da Danmark første Gang den 18. December 1920 for et Tidsrum af 5 Aar tiltraadte den valgfri Bestemmelse til Artikel 36 i Statutten for den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje, dels ved de senere gentagne Gange fornyede Tiltrædelser, senest den 4. Juni 1936 for et Tidsrum af 10 Aar.

Inden Krigens Udbrud i 1939 viste det sig, at den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje svarede til de Forventninger, der næredes ved dens Oprettelse. Domstolen afsagde Dom i mange Retstvistigheder mellem Staterne, og dens Afgørelser vandt Anerkendelse for deres Saglighed og Grundighed.

Den nye Domstol, den mellemfolkelige Domstol, er den tidligere Domstols direkte Afløser. Det er derfor naturligt, at Danmark tiltræder den valgfri Bestemmelse i den nye Statut. Andre Stater, hvis Forhold ligger paa Linie med Danmarks, har allerede tiltraadt denne Bestemmelse eller har til Hensigt at gøre det.

I Norge har saaledes Stortinget i Begyndelsen af Oktober Maaned i Aar uden Debat vedtaget, at Norge afgiver Erklæring i Henhold til Statuttens Artikel 36, Stk. 2. Erklæringen skal være bindende for en Periode af 10 Aar.

Holland har i August Maaned d. A. afgivet Erklæring i Henhold til Artikel 36, Stk. 2.

Sverige har i sin Tid afgivet en Erklæring i Overensstemmelse med den faste Domstols Statutter, Artikel 36. Gyldigheden af denne Erklæring, der var tidsbegrænset, er udløbet. Saa vidt jeg har forstaaet, er det den svenske Regerings Hensigt efter Sveriges Optagelse som Medlem af De Forenede Nationer at afgive en Erklæring efter Artikel 36, Stk. 2, i Statutterne for den nye mellemfolkelige Domstol.

Endelig kan det nævnes, at U. S. A. har afgivet en Erklæring af tilsvarende Karakter.

Med disse Bemærkninger vil jeg anbefale det foreliggende Forslag til det høje Tings Velvilje.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Sagens Overgang til anden (sidste) Behandling

vedtoges uden Afstemning.